

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 223. Quænam pro praxi adhuc addenda sint circa attentionem
internam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

fariis multi cum *Henriq. Less. Laym. Lohn. Gob. n. 830. 836. & 843.* Aliqui utuntur hac ratione, quòd Ecclesia præcipere non possit actus internos, sed ratio illa nulla est, uti constat ex dictis l. I. à n. 643. Itaque alii probant his argumentis, 1. Quia lex positiva, quæ obligaret ad attentionem internam, non est satis promulgata, cum gravissimi AA. eam dari negent, alii de ea dubitent, ergo non obligat, secundum dicta l. I. à n. 274. 2. Pontifices sciunt sententiam, quæ ejusmodi obligationem negat, defendi, & tamen, cum facile possent, non contradicunt, ergo agnoscunt legem illam non esse certam, ergo nec obligat, sed libertas nostra est in possessione contra eam, uti etiam l. I. n. 272. dictum est. Unde ad argumentum contrarium responderi potest, quòd in *Cap. Dolentes*, præcipiatur tantum actus externus religionis, uti etiam in *Trident. Ses. 24. c. 12. de Ref.*, nam ibi agitur contra illos, qui in Choro sub officio fabulantur, uti advertit *Côn.*, hinc ipse *Suar.* notat, evincitque *Lugo*, n. 37., ex eo capite nihil concludi contra posteriorem sententiam, adeoque est & manet probabilis, uti optimè ostendit *Gob. n. 831.*: prior tamen est pro praxi suadenda ac merito sequenda.

1343 Q. 223. *Quanam pro praxi adhuc addenda sint circa attentionem internam.* R. Sive quis primam sententiam teneat dicatque sub mortali requiri attentionem internam ad satisfaciendum obligationi Horarum, sive teneat secundam, & neget sub mortali requiri, tamen sequentia sunt vera.

§. I. Semper peccat venialiter, qui voluntariè in Horis distrahitur, quia est irreverentia velle loqui cum Deo, & non applicare mentem, sed voluntariè alia volvere animo: Attamen non peccat, qui aliquid legens cogitat se illo usurum, v. g. in concione
aut ad

aut ad suam vel aliorum instructionem, quia cum hoc fiat attentio requisita, neque alienum est ab oratione, *Gob. in Exp. t. 5. n. 761.*

§. II. Non requiritur voluntas habendi meliorem attentionem quam superficiale & ad verba, ut bene proferantur, licet non descendatur ad sensum literalem, quia prior attentio sufficit ad veram orationem, secundum omnes, ita *Suar. Less. Escob. Bonart. Castrop.*, uterque *Tamb. Tyber. Regin. l. 18. n. 15. Gob. n. 837. Ills. T. 5. à n. 27.* Unde, inquit *Fill. T. 23. n. 258.*, voluntariè & sine causa ponere impedimentum perfectiori attentioni non potest esse nisi veniale. Nec necessaria est attentio ad singula verba, sed moralis & generalis, quâ quis scit se orare & curat rectè proferre sacras illas sententias.

§. III. Ubi in Horis continentur historiae, increpationes, adhortationes, bona proposita &c., sufficit illa dicere tantum materialiter & recitativè, id est, sine animo significandi: E contra hymni, psalmi, Antiphonæ & preces recitandæ sunt significativè; sufficienter autem recitantur significativè, si adfit intentio orandi, gratias agendi, laudandi Deum, & attendatur ad externam prolationem, *Neuss. Gob. n. 765.*

§. IV. Deliberatè fovens alienas cogitationes & tamen non advertens se per illas deficere à requisita attentione, secundum *Caj. Sot. Suar. Sanch. Nav. Arm. Fill. Bonac. Leand. Gob. n. 840.* & alios, non peccat mortaliter, quia talis distractio, licet sit voluntaria, prout est inhæsiō in aliis rebus, tamen prout distractio ab Horis, non est voluntaria, nam posset esse cogitatio de aliis rebus, & manere sufficiens attentio ad Horas, cum possimus plura simul cogitare; sufficit autem adhibere mediocrem diligentiam ad repellendam distractionem, *Caj. Nav.*

Nav. Bonart. & alii communiter cum Gob. n. 846. Et si quis eam advertens negligenter repellat, peccat tantum venialiter, *Bonart. & alii.* Rectè autem monet *Nav.*, eum, qui vult attendere, non debere se occupare in cogitando, an attendat necne, nam sic cogitando, & metuendo, ne non attendat, re ipsa distrahitur, quia, uti rectè advertit *Caj.*, velle attendere non est attendere, sed tantum pro objecto habere attentionem.

1347 §. V. Media attentè orandi suggerit sequentia *Petrus Faber* in 1. p. hist. Societ. JESU: c. 3. n. 35. 1. Interponere preces jaculatorias. 2. Quandoque breviter renovare propositum & intentionem bene orandi. 3. Præmeditari Christi passionem. 4. Observare locum opportunum. 5. Sibi proponere Sanctum, de quo est Officium, ejusque verba & actiones. 6. Negotia antea deponere, sive seponere sollicitudinem craftini & aliarum rerum. 7. Cum mente pacisci, ut hunc saltem psalmum attentè dicat. 8. Cogitare Deum præsentem, aut se cum Beatis alternare in laudando Deo. 9. Dolere ab una oratione ad aliam, si minùs bene cessit. Facillimum medium videtur esse pro homine intelligente, si affigat intellectum ad sensum verborum, & voluntatem applicet ad affectus, qui suggeruntur per verba.

1348 Q. 224. An specialiter peccet, qui orat cum actuali proposito peccandi mortaliter. R. Negant *Nav. & Sanch.* in Conf. l. 7. c. 2. d. 9. & 10. adduntque nihil referre, quòd hoc fiat in choro, etiam in sacris vestibus, quia hæc officia non sunt actus Ordinis sacri, quamvis ab Ecclesia quodammodo appropientur personis in Ordine sacro constitutis: è contrà talem peccare peccato specialis malitiæ docet *Maya* T. I. tr. 2. d. 2. q. 1. n. 7.; quod etiam dicere debent relati n. 1342., qui putant ab Ecclesia præcipi devotionem inter-